N°. 162. 1838

BREDASCHE COURANT,

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 10 Julij.

SCHUTTERIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BREDA*, maken aan de belanghebbenden bekend, dat de Commissie van onderzoek, zamengesteld ingevolge art. 15 der wet, hare tweede gewone jaarlijksche zitting zal beginnen *Donderdag* den 19 Julij aanstaande, tot onderzoek van alle reclames, welke door de ingeschreven en geloot hebbende personen van dit jaar, alsmede die welke door de reeds vroeger ingelijfden (zijnde van de klassen van 1804 tot 1812 inclus), mogten worden ingebragt; mitsgaders tot het onderzoek der Nummerverwisselaars. — Zullende zij, die van het voorregt van substitutie gebruik willen maken, daarvan, met opgave van den voor te stellen persoon, vóór of op den 16. Julij kennis behooren te geven aan de voormelde commissie.

Wijders worden de daarbij betrokken personen geïnformeerd, dat zij, die hun 34ste jaar hebben volbragt, of in 1828 zijn gedesigneerd, en dus thans tien jaren hebben gediend, zulks verkiezende, finaal kunnen worden ontslagen; waarop eindelijk ook thans aanspraak kunnen maken, de manschappen behoorende tot het gedeelte der Schutterij, hetwelk ten gevolge der plaats gehad hebbende uitloting voor de Reserve (van 1829) in het jaar 1833 daarin zijn overgegaan.

Worden de belanghebbenden ten overvloede uitgenoodigd, de schriftelijke bewijzen, tot staving hunner redenen van vrijstelling bij de Wet gevorderd, alsnog, voor zoo verre zulks niet reeds is geschied, acht dagen te voren, ten Stadhuize alhier over te leggen.

Kunnende de bij hunne inschrijving ongehuwden, in gevalle zij sedert dien tijd mogten zijn gehuwd, de bewijzen van hun huwelijk, uiterlijk vóór den eersten Augustus eerstkomende, aan de Commissie volgens Art. 14 der Wet met het opmaken der rollen belast, ter hand stellen.

En eindelijk zij aan de geconcerneerde personen kennelijk gemaakt, dat men zich stiptelijk op de door de gedachte Commissie van Onderzoek, bepaalde tijdstippen, voor dezelve zal hebben te sisteren, terwijl degenen, welke zulks mogten verzuimen, gehouden worden geene redenen tot vrijstelling te hebben, en voor zoo verre zij dienstpligtige nummers getrokken hebbende, niet vallen in de termen van Art. 3, §§ *a, b, c, l, m*, en Art. 4 der Wet, bij de Schutterij worden ingelijfd, tot zij in een volgend jaar hunne reclames op voorschreven voet zullen hebben doen gelden.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid zoude kunnen voorwenden, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, waar zulks, binnen deze Stad, te doen gebruikelijk is.

Breda, den 5den Julij 1838.

DE BOY, vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

Frankrijk.

Parijs, den 7den Julij.

De kamer der pairs heeft gisteren de algemeene discussie over het budget van uitgaven voor het volgend jaar aangevangen en daarna een begin gemaakt met de behandeling van de begrootingen der onderscheidene ministeriën. Over de budgetten van finantiën, van justitie en van eeredienst vroeg niemand het woord, maar toen daarop de beurt kwam aan de begrooting voor de buitenlandsche zaken, ontstond er een belangrijk debat over de leiding van dit departement. De markies de *Dreux-Brezé* was de eerste die het woord voerde, om den ministers inlichtingen nopens de buitenlandsche staatkunde, bepaaldelijk met opzigt tot de hollandsch-belgische aangelegenheden, te vragen; hij wilde weten, of de bewegingen van troepen op de noordelijke grenzen voor of tegen Belgie waren gerigt, of men Belgie of Holland bij de aanstaande beslechting van het vraagstuk tusschen die beide landen hangende, zoude ondersteunen; de handhaving der belgische revolutie was het natuurlijk gevolg van den nieuwen staat van zaken uit de julij-revolutie voortgevloeid; het aan zich-zelven overlaten van Belgie, zou dus eene gewigtige verandering in de gesteldheid van zaken aanduiden. De heer *de Dreux Brezé* haalde vervolgens de bescherming aan die Frankrijk aan den belgischen staat, van deszelfs ontstaan af, had verleend; de zoogenaamde noordsche mogendheden, Rusland, Oostenrijk en Pruissen, zouden zekerlijk met Holland het eens zijn, om Belgie tot de aanneming der 24 artikelen te noodzaken, maar het zou hem vreemd voorkomen dat Engeland zich thans bij die mogendheden aansloot om Belgie daartoe te brengen, aangezien het gemeld traktaat, tegenwoordig, nu de gesteldheid van zaken sedert 1830 geheel veranderd was, met hare gevolgen ten hoogste nadeelig voor Belgie zoude zijn. Die nadeelen werden met betrekking tot de schuld en den afstand van het in bezit hebbend grondgebied vervolgens door hem uiteengezet; de spreker zag in de tegenwoordige toetreding van Koning *Willem* een met beleid gedanen stap; de weigering van Belgie zou voor hem een bijzonder geluk zijn, waarvan hij zich met bekwaamheid bedienen zoude; hij zoude van geene transactie willen hooren en, gewapend met een plegtig traktaat, door geheel Europa onderschreven, zou hij Belgie tot het uiterste drijven, in de hoop van bij eene worsteling zegevierend de overhand te behouden; de heer *de Dreux Brezé* meende verder, dat de mogendheden die in 1831 zekere welwillendheid voor Belgie hadden betoond, thans minder gunstig voor dezelve gestemd waren; de openbare denkwijze in Engeland was voor een groot deel teruggekomen van den revolutionnairen geest die dezelve in 1831 kenmerkte, Rusland had de handen thans ruimer; het zou dus eene groote onderneming zijn, wanneer men Frankrijk, bij eene gewapende worsteling, ten voordeele van Belgie zag optreden, terwijl het geheele monarchale Europa Holland ondersteunde; maar er bestonden voor de gouvernementen soms noodzakelijkheden, waarin men zich begeven moest, op straffe van dezelven anders eenmaal nog geduchter te zien terugkomen. De spreker vroeg ten slotte, dat de ministers mogten verklaren, of Frankrijk de uitvoering door Belgie van het traktaat der 24 artikelen ondersteunde, en of men, in geval Belgie weigerde, dit land aan de ondernemingen van Holland zoude overlaten.

De graaf *Montalembert* volgde de markies *de Dreux Brezé* op, om over hetzelfde onderwerp nader uit te weiden. Hij verdeelde het hangende vraagstuk in de behandeling der beide vragen: of het traktaat der 24 artikelen tegenwoordig eene verpligtende kracht bezat, en of hetzelve zoo regtvaardig was, dat men de uitvoering daarvan, schoon met leedwezen, moest aanzien. Hij meende dat hetzelve aan Belgie niet kon opgelegd worden, en wel omdat, toen het vroeger zich er aan onderwerpen wilde, niemand het traktaat met ernst wilde ten uitvoer leggen; de drie groote noordsche mogendheden hadden, volgens zijn gevoelen, evenmin regt als Holland om de uitvoering te vorderen, en wel omdat zij in 1832 geweigerd hadden tot die uitvoering mede te werken, en zij het traktaat door hunne gevolmagtigden gesloten met voorbehoud bekrachtigd hadden. Na op die wijs de verbindende kracht van het traktaat te hebben willen wegredeneren, liet de heer *Montalembert* zich met een onderzoek in van de bepalingen van het traktaat zelf, en vond het, vooral onder het finantieel opzigt en de questie van het grondgebied, hoogst nadeelig voor Belgie; in het aan Koning *Willem* nog overgelaten gedeelte van Luxemburg zag hij de bekrachtiging niet slechts van de 24 artikelen, maar zelfs van het beginsel der *Weener*-akte, en meende dat Holland op het behoud van het Luxemburgsche slechts zoo sterk aandrong, om het welligt tegen eene overgave van een deel zijner schuld aan Belgie te laten, of nog liever om het aan Pruissen over te doen en die 300,000 echt katholijken van dit gewest onder het onverdraagzaam godsdienstig stelsel van Pruissen te brengen; de heer *Montalembert* zag overigens in de zaak van Belgie de zaak van Frankrijk, die men dus als zijne eigene moest voorstaan.

Het antwoord door den heer *Molé* op de redeneringen der beide vorige sprekers gegeven, kwam hoofdzakelijk hierop neer: Wat de vermeerdering van troepen op de noordelijke grenzen betreft, men had slechts de garnizoenen der grensvestingen, uit voorzigtigheid, op het komplect van den voet van vrede gebragt. De heer *de Dreux Brezé* had over de zwakheid van de buitenlandsche staatkunde in de laatste acht jaren geklaagd en beweerd dat de twee

eenige bekende groote staatkundige akten, het traktaat van het viervoudig verbond en dat der 24 artikelen, volstrekt geene vruchten hadden gedragen. De minister moest antwoorden dat door het eerste toch het constitutionele Spanje was staande gebleven en zich dagelijks meer bevestigde. Wat de 24 artikelen betrof, zij hadden tot de gebeurtenissen geleid, waarin Frankrijk zulk eene groote rol had gespeeld, en het voorloopig traktaat van 1833 bewerkt; wat de vraag aanging, of men voor of tegen Belgie zoude zijn, de minister meende dat die vraag wel niet met ernst tegen hem kon gerigt zijn, hij die in 1830, als toenmaligen president van den raad, de bewijzen had geleverd of hij tegen Belgie konde zijn. Voor het overige, zeide de heer *Molé*, zal de kamer begrijpen, dat ik niet antwoorden moest op de beide redevoeringen door haar aangehoord en dat ik zelf het stilzwijgen opleg aan het gevoel van genegenheid dat in mij zelven mogt bestaan. De kamer zal gevoelen, dat ik aan alle regels van de gewone voorzigtigheid zou te kort doen, wanneer ik, op het oogenblik, dat de onderhandelingen te Londen zullen geopend worden, waarin de door de gevolmagtigden gevraagde instructien afgezonden zijn, er in bewilligde om eenige de minste verklaring over een dergelijk onderwerp te geven. — Na den minister voerde de heer *Villemain* nog het woord over de belgische zaak, om den minister tot eenige nadere verklaringen te brengen. Deze trad thans echter, evenmin als bij de beantwoording van den vorigen spreker, in bijzonderheden betreffende de uitlegging van het traktaat der vier en twintig artikelen; hij herhaalde zijne veronderstelling, dat de spreker te veel kennis van zaken hebben moest om van een minister van buitenlandsche zaken te eischen dat hij zich over een geschil zou uitlaten als over hetzelve onderhandeld wierd; en besloot met te zeggen, dat het belang van Belgie daden, veel meer dan woorden vereischte en dat woorden en beloften en verklaringen slechts hinderlijk zouden kunnen zijn aan de vrijheid van handeling die men moest trachten te behouden.

De artikelen van de begrooting der buitenlandsche zaken en van het openbaar onderwijs werden vervolgens aangenomen.

In de zitting van heden hebben de pairs bij geheime stemming het geheele budget der uitgaven met 98 tegen éénestem aangenomen.

— De koningin der Belgen is gisteren te Charlerville aangekomen en wordt heden te Neuilly gewacht.

— Van de spaansche grenzen zijn geene berigten ontvangen. Uit Madrid heeft men tijdingen tot den laatsten Junij, volgens welke de commissie der cortes, belast met het onderzoek der verschillende leenings-ontwerpen, die van de heeren *Laffitte en Safont* had afgekeurd, als ten hoogste schadelijk voor het rijk. Eenparig had dezelve echter besloten de voorstellen welke de heer *Aguado* aan het spaansch gouvernement gedaan heeft, goed te keuren en voorgesteld, dat het ministerie de wenken zou opvolgen door hem gegeven 1°. omtrent de aan de buitenlandsche schuldeischers van Spanje te geven zekerheid en 2°. omtrent het onder zijnen invloed en zorgen tot stand brengen eener leening van 500 millioen realen, ten einde den oorlog in het Schiereiland eindelijk paal en perk te kunnen stellen. Met deze inzigten instemmende, heeft de regering eene commissie benoemd uit bekwame financiers zamengesteld, die zich naar Parijs zullen begeven, voorzien van volmagten, om zich met den heer *Aguado* te verstaan. — Door den senaat was het buitengewoon oorlogs-budget aangenomen.

Eenige dagen lang waren er te Madrid geruchten in omloop geweest omtrent eene republikeinsche zamenzwering, die weldra had moeten uitbreken; deze geruchten waren thans echter gebleken geheel ongegrond te zijn geweest, daar de voorname mannen der revolutionnaire partij, de heeren *Mendizabal* en *Olozaga*, uit Madrid naar onze hoofdstad vertrokken waren.

— Ter beurze van heden (*7 Julij*) ging ongemeen weinig om. De notering was 5 pCt. 111,50; 3 pCt. 80,60; Nap. r. 99,20; Sp. 22¾; Pass. 4¾; Rom. L. 101⅝.

Duitschland.

FRANKFORT, den 6den Julij.

Volgens een berigt uit Posen, van den 26sten junij, had de generaal der infanterie, *von Grolman*, bevelhebber van het aldaar staande legerkorps, zich, op hoog bevel, naar Warschau begeven, om de groote wapenschouwing, welke de Keizer van Rusland aldaar zou houden, bij te wonen, en met denzelven de nieuwe vestingwerken te onderzoeken. De Keizer zou vijf of zes dagen te Warschau vertoeven en vervolgens de reis naar Silesie voortzetten. Er werden veelvuldige toebereidselen te Warschau tot de ontvangst des Keizers gemaakt, van wien de Polen dit maal groote gunstbewijzen verwachtten. Er liep een gerucht, hetwelk echter bevestiging verdient, dat eene talrijke deputatie den Keizer zou verzoeken, het tegenwoordige Polen, even als vroeger de overige deelen van dat rijk, geheel bij de Russische Monarchie in te lijven. Men meende, dat zulk eene inlijving materieel voor Polen zeer voordeelig zou zijn, doch het was de vraag, of het nationaal gevoel daardoor niet te zeer zou gekrenkt worden en de Europesche staatkunde zoodanig eene inlijving zou toestaan.

— Den 10den junij was de noordzijde van het eiland Oland (in de Oostzee) nog zoo geheel met zwaar ijs, waaronder schotsen van negen ellen dikte, omringd, dat men geene open zee kon verkennen.

— Uit Hanover wordt gemeld, dat, vóór de schorsing der algemeene Hanoversche standen, het voorstel van den justitieraad *Conradi* door de eerste kamer verworpen is.

Gedurende Zr. Ms. jongst verblijf te Osnabrugge, is Hoogstdenzelven door de oudraden dier stad een adres overhandigd, waarin de handhaving der constitutie van 1833 wordt gevraagd. De Koning heeft dit adres met minzaamheid aangenomen en slechts aangemerkt, dat hij in zijne handelingen alleen door liefde voor zijne onderdanen bestuurd werd.

— De senaat onzer rijksstad heeft aan zeven van de op den Hardenberg gevangen zittende staatsgevangenen hun ingediend verzoek, om verandering hunner gevangenisstraf in deportatie naar Noord Amerika, toegestaan. Deze gevangenen zijn: de studenten *Moré en Silberath*, de eenige studenten, die nog, wegens den aanslag van april 1833 gevangen waren, twee voormalige Frankforter soldaten, twee zwaardvegers en een schrijnwerkersgezel. Na het vertrek van die zeven personen, zullen nog zeven gevangenen op den Hardenberg overblijven, wier gevangenisstraf binnen kort zal zijn afgeloopen.

— In een bijzonderen brief van hier aan den *Schwäbischer Merkur* geschreven, leest men: "De redacteur van het *Journal de Francfort*, de heer *Charles Durand*, zal zich voor een tijd lang uit Frankfort begeven om in Bohemen de baden te gaan gebruiken. Men meent dat deze reis van den heer *Durand* in verband staat met de polemiek van zijn dagblad."

— In de Nassausche badplaatsen is het aantal bezoekers in de laatste weken aanzienlijk toegenomen. Op den 1sten dezer bevonden zich te Wiesbaden reeds derde half duizend en te Ems duizend gasten, welke getallen gedurende deze en de volgende maand, naar men dacht, niet weinig zouden vergroot worden. De badinrigtingen te Langen-Schwalbach en te Homburg, die eerst in het opkomen zijn, telden pas een aantal van 150 tot 200 bezoekers op derzelver lijsten.

— Uit Tweebruggen schrijft men dat den 29sten Junij aldaar en in den omtrek een verschrikkelijk onweder, van zwaren steenregen vergezeld, was losgebarsten. Het riviertje Schwarzbach was daardoor buiten zijne oevers getreden, hetgeen in de omringende dalen eene alleraanmerkelijkste schade aan vee, hooi en te velde staand gewas toegebragt. Te Tweebruggen had men het jammerlijk schouwspel gehad van een aantal verdronken schapen en varkens, ontwortelde boomen en houtgewas voorbij te zien drijven. De stad zelve stond op verscheidene plaatsen eenige voeten onder water.

— Z. K. H. de groothertog van Hessen heeft den 28sten Junij met den Erfgroothertog en den prins *George*, een bezoek op het lusslot te Aschaffenburg afgelegd, alwaar zich nog steeds de koninklijke beijersche familie bevindt.

— Op het berigt dat door het pruissisch gouvernement de jongste breve van den pauselijken stoel, betrekkelijk het keulsche metropolitaan-kapittel aan de leden van hetzelve was toegezonden met magtiging om hetzelve openbaar te maken, geeft de steller van den (in ons nommer 159 medegedeelden) brief van den Nederrijn, in een ander schrijven thans te kennen, dat hij dit niet voor onmogelijk hield, dewijl de pruissische regering den wensch koestert, om, zonder in te groote concessien te komen, de oneenigheid met het hof van Rome uit den weg te ruimen. In deze magtiging tot openbaarmaking het openlijk bewijs vindende, dat de pruissische regering aan de genoemde breve haar zegel hecht, meent de schrijver echter dat dezelve zich door die handelwijze zoo veel mogelijk gehouden had, daar zij thans aan het kapittel overlaat, om op eigen gezag de regten te doen gelden, die hetzelve behoort acht. Eene protestatie van het kapittel tegen deze breve, achtte hij noodzakelijk zoo hetzelve consequent wilde zijn; hij hield het voor zeer goed mogelijk dat deze protestatie werkelijk gedaan en opgezonden was, zelfs al wierd de breve te Keulen officieel publiek gemaakt, dewijl het zeker was dat men om den vorm van deze akte de bedaring der gemoederen niet zoude willen vertragen, welke men voorzag dat die openbaarmaking in de Rijngewesten zoude uitoefenen, vooral op de mindere klasse.

In dezen brief, waarin vervolgens over de stemming der genoemde gewesten nopens de kerkelijke aangelegenheden uitgeweid en dezelve over het algemeen nog verre van gunstig genoemd wordt, leest men verder: "Van deze stemming is den prins *Willem* overigens, behalve in Aken, ook op andere plaatsen, bij onder-

vinding gebleken. Daar hij echter tot dusverre (28 Junij) slechts belgische grensplaatsen heeft bezocht, zoo zou men daaruit het besluit kunnen trekken dat het gebrek aan geestdrift dat hij ondervonden heeft, ontstaan zou uit eene voorliefde voor Belgie. Doch dit is geenszins het geval. Nergens in de Rijngewesten bestaat eenige *sympathie* voor onze belgische naburen, en de redeneringen van den heer *A. Bartels*, die zijn rhijnsch-belgisch verbond weder tot tekst heeft genomen, vinden evenmin als die van den heer *de Potter*, hier noch elders eenigen weêrklank. De laatstgenoemde wekt te minder eenigen bijval, daar hij weder in zijn afgezaagd, wansmakig republicanismus vervalt, aan het volk verwijt dat het zich een koning heeft laten opdringen en het aanzet om den oorlog aan geheel Europa aan te doen, hierbij op de *sympathie* der volkeren rekenende. *De Potter* heeft eens eene rol gespeeld, en ofschoon hij in het laatste bedrijf uitgefloten werd, spoort zijne ijdelheid den man nog steeds aan om zich in zijn oud kostuum aan de menigte te vertoonen. Maar thans vindt hij overal onverschilligheid, dat nog erger is dan haat."

— Thans verneemt men, dat Z. M. de Koning van Würtemberg niet naar Triest is gereisd; maar dat Hoogstdezelve den 4den dezer uit zijne residentie naar Wiesbaden vertrokken is. Twee dagen te voren hadden HH. KK. HH. de prinsessen *Marie* en *Sophie* zich derwaarts begeven. H. M. de Koningin heeft met twee andere harer dochters, de prinsessen *Catharina* en *Auguste*, den 1sten dezer Stuttgart verlaten om haar voorgenomen togtje door Opper-Italie te doen en daarna zich naar Friedrichshaven te begeven.

— Uit Weenen meldt men, dat de reis van H. M. de keizerin-moeder een gevolg is van de bijzondere wenschen van H. M. de keizerin van Rusland. Eerstgenoemde zal op Hoogstderzelver reis naar Tegernsee en Kreuth slechts door een zeer klein gevolg vergezeld worden. — Prins *Adam* van Wurtemberg zal zich uit Weenen naar het bad te Toplitz begeven.

— Een onzer bladen deelt een programma mede omtrent het verblijf van HH. MM. den keizer en de keizerin van Oostenrijk te Milaan, ter gelegenheid van Hoogstderzelver krooning. Volgens dit programma, hetwelk het Blad zegt uit Weenen te hebben ontvangen, zouden HH. MM., na den 1sten September te Loreto te zijn aangekomen, dienzelfden dag hunnen plegtigen intogt in de hoofdstad van het Lombardisch koningrijk doen en zou de stad des avonds geïllumineerd zijn. Den 2den September zou de voorstelling plaats hebben van de burgelijke, militaire en geestelijke overheden. Na het groot diner, dat dien middag ten hove zou gegeven werden, zou er een togtje in het Corso worden gedaan. Den 3den September is de dag der huldiging; na den afloop daarvan, des middags, zullen de adellijke lombardische dames aan HH. MM. worden voorgesteld. Op den 4den zullen de keizer en keizerin alle de militaire inrigtingen en de zoo, openbaar nut bezigtigen, des avonds zal een luisterrijk bal ten hove plaats hebben, op hetwelk 4000 personen zullen genoodigd worden. De 6de is voor de eigenlijke kroningsplegtigheid bestemd, na welke een prachtig banket gegeven zal worden. Des avonds zullen de stad en het Corso fraai geïllumineerd zijn. Den 7den zal, nadat de milanesche tentoonstelling van kunstvoortbrengselen door Hunne Majesteiten zal bezigtigd zijn, een concert ten hove worden gegeven, hetwelk door het keizerlijk koninklijke conservatorium zal uitgevoerd worden. Op den 8sten zal er een plegtstatige togt naar St. Ambrogio plaats hebben en wederom groot diner ten hove zijn. De 9de is bestemd voor eene luisterrijke kerkparade en een door de stad Milaan te geven schitterend bal in den schouwburg *della Scala*. Den 10den zal de keizer algemeen gehoor verleenen, hetwelk door de plegtige opening van den *Arco della Pace*, en door een vuurwerk in het *Arena*, zal gevolgd worden. Den 11den zal de tentoonstelling van industrie-voortbrengselen door HH. MM. met een bezoek vereerd worden; vervolgens wederom groot diner ten hove en des avonds bal bij den gouverneur van het Lombardisch Venetiaansch Koningrijk, den graaf *von Hartig*. Den 12den zal de keizer eene zitting van het milaansche bestuur bijwonen en des avonds ten hove een bal van den hoogen adel gegeven worden. De 13de is bepaald tot de uitvoering van eene militaire manoeuvre, benevens tot een door de stad Milaan te geven volksfeest. Op den 14den zal de tentoonstelling met een tweede bezoek van HH. MM. vereerd worden; des namiddags zullen de afscheids-bezoeken verleend worden, en des avonds zal het hof den schouwburg bezoeken. Op den 15den eindelijk is het vertrek van HH. MM. naar het overige gedeelte van Italie bepaald.

— In de Pruissische *Staats-Courant* leest men het volgende schrijven uit Konstantinopel van den 6den der vorige maand: » Brieven uit Erzerum houden dat, ten gevolge van de bemiddeling der engelsche en russische gezanten, waarschijnlijk spoedig tusschen den Schach van Perzie en de provincie Herat de vrede tot stand zal worden gebragt. De bevestiging van dit berigt zal in geheel Perzie, in het bijzonder echter aan den handelstand, veel vreugde geven. — Aan boord van eene oostenrijksche stoomboot wordt binnen kort alhier verwacht *Zeli-Sultan*, oom van den Schach van Perzie. Na zijne vergeefsche pogingen om zich van de perzische kroon meester te maken, werd hij in Ardibil gevangen gezet, van waar hij is weten te ontkomen, waarna hij aan den Grooten Heer om eene wijkplaats heeft verzocht. Thans bevindt hij zich te Erzerum."

Nederlanden.

Breda, den 9den Julij.

In een berigt uit Weenen van den 30sten junij leest men: » Prins *Willem van Oranje* worden nog dagelijks van de zijde van ons hof de meest mogelijke oplettendheden bewezen. In den loop dezer week heeft ter zijner eere eene tooneelvoorstelling, door een souper gevolgd, op Schönbrunn plaats gehad. Gisteren nam hij deel aan een groot feest in het door deszelfs bekoorlijkheid zoo bekende lustslot en park van Luxemburg. Heden morgen vroeg werd het geheele garnizoen van Weenen in de wapenen geroepen om eenige exercitien met vuren voor Z. K. H. ten uitvoer te brengen. Naar men verneemt, heeft zich de doorluchtige gast over deze militaire verrigtingen op eene bijzonder gunstige wijze uitgelaten. Het overige van den dag wordt door Hoogstdenzelven besteed om de merkwaardigheden onzer hoofdstad te bezigtigen. Morgen (1 julij) zal Z. K. H. afscheidsbezoeken afleggen en ontvangen en overmorgen of aanstaanden dingsdag onze stad verlaten, om over München de terugreis naar Holland aan te nemen."

— Z. K. H. de Groothertog *van Baden* is eergisteren ochtend vroeg weder uit 's Gravenhage vertrokken.

— Door de Staten van Vriesland zijn, in derzelver vergadering van den 5den dezer, tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen: de heeren *M. D. P.* baron *van Sytzama* en mr. *J. Cats Eps*.

— Door de Staten van Zeeland is tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, herkozen, de heer mr. *J. Snouck Hurgronje*.

— Eergisteren morgen is te Vlaardingen de eerste haringjager binnengekomen, medebrengende omstreeks 38 ton haring, welke verkocht is tegen *f* 700 de ton. Des avonds van dien dag kwam aldaar de vierde jager binnen, medebrengende 185 ton.

— Vrijdag avond is de bliksem geslagen in het tuig van het te Amsterdam in het entrepôt-dok liggende schip *Alida Giesen*, kapitein *Zelling*, naar Stettin bestemd. De straal is tot in het ruim doorgedrongen en heeft vrij aanmerkelijke schade aangerigt.

— Uit Delft schrijft men van den 7den dezer:

» In den afgeloopen nacht, omstreeks half een uur, is in zeker huis, zijnde het zoogenaamde *Zuid-Hollandsche Koffijhuis* (voorheen *de Zon*), aan den ouden Langendijk binnen deze stad, een brand ontstaan, welke weldra een zoo hevig aanzien bekwam, dat men vreezen moest, niet alleen het voorz. huis maar ook de naast staande huizen, door het vuur vernield te zullen zien; dan door de zeer spoedig aangebragte en met den meesten ijver voortgezette hulp der brandspuiten, is het gelukt den brand spoedig meester te worden, zoodat reeds ten twee ure in den morgenstond de brand geheel gebluscht was, en de belendende gebouwen zelfs van het vuur niet geleden hebben."

— Men schrijft uit Utrecht dat er een plan bestaat om eene directe stoombootvaart van daar op Keulen tot stand te brengen.

— Van Zwolle wordt van den 5den dezer gemeld: » Op den 25sten der vorige maand is te Nieuw-Buinen, gemeente Borger, in Drenthe, in de nabijheid van het zoogenaamde Stads-kanaal, door den heer Mr. *J. Vreesmann Victor*, notaris, enz. te Winschoten, de eerste steen gelegd aan een gebouw, bestemd voor eene glasfabrijk, in welke hoofdzakelijk zullen worden vervaardigd medicijn- en wijnflesschen, karaffen, bier- en andere glazen. Dit fabrikaat thans meest van buitenslands wordende ingevoerd, mag deze gebeurtenis, als eene nieuwe uitbreiding van vaderlandsche nijverheid voor gewigtig worden gehouden. Nieuw-Buinen, eene jonge veen-kolonie, waar de brandstof in grooten overvloed voorhanden is en zijn zal, was zeker eene geschikte plaats voor deze onderneming, waarvan de bloei en uitbreiding zeer gewenscht en met grond te gemoet gezien wordt."

— Uit het tweede bulletin der bad-directie te Scheveningen blijkt dat het aantal badbezoekers aldaar gedurende den 1sten tot den 7den dezer merkelijk is toegenomen.

— Volgens alhier te lande ontvangen berigten van Rio-Janeiro, van den 18 Mei ll., bevond zich aldaar Zr. Ms. fregat *de Maas*,

bestemd naar de Oostindië, onder bevel van den kapitein ter zee *van Maren*; aan boord hebbende den schout-bij-nacht *E. Lucas*, benoemd tot kommandant van het eskader in de Oost-Indië. De equipage bevond zich in goeden welstand.

— Van Lerwick werdt van den 25 Junij gemeld, dat eene menigte Hollandsche haringbuizen aldaar onder de kust bezig was met visschen. De Emder jager, *die gute Hoffnung*, kapt. *F. J. Tholen*, was den vorigen dag met 35 tonnen nieuwen haring, uit de 14 mede aldaar visschende buizen, naar Hamburg vertrokken.

— In de Londensche bladen van den 7den Julij vindt men eene proclamatie van Koningin *Victoria*, waarbij het slaan van eenige nieuwe muntstukken bevolen wordt. Daaronder zullen goudstukken van 5 ponden sterlings (*f* 60) behooren. Deze en de andere nieuwe munten zullen de beeldtenis der koningin dragen, met het omschrift in het latijn: *Victoria door Gods genade, koningin van Groot-Brittannie, verdedigster van het geloof.*

— Volgens de gewone driemaandelijksche opgaven van den staat der rijks-inkomsten van Groot-Brittannie, heeft daarin gedurende het vierendeel jaars dat den 5den Julij ll. is geeindigd, in vergelijking met hetzelfde vierendeeljaars van 1837, eene vermeerdering van 364,387 ponden sterlings plaats gehad. Men maakt daaruit op, dat de Britsche geldmiddelen op den weg zijn, om den in den jongsten tijd geleden schok te boven te komen.

— Uit Stockholm meldt men, dat van regeringswege een streng onderzoek bevolen was naar de bewerkers der ongeregeldheden die aldaar, eenige dagen geleden, ter gelegenheid van de veroordeeling van den assessor *Cruzenstolpe*, hadden plaats gehad. Volgens het bekend zweedsche oppositie-orgaan, het *Aftonblat*, zou de regering ter beteugeling van de bedoelde ongeregeldheden een noodeloos groot militair vertoon hebben aangewend.

Bij een besluit van den 23sten Junij, was de invoer in Zweden van rogge, garst en haver tot het einde van Augustus vrijgesteld; en bij eene andere verordening van dezelfde dagteekening de invoer van hooi en stroo tot aan het einde des jaars mede van alle regten ontheven.

Ter Antwerpsche beurs van laatstleden Zaturdag waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 106⅝; Sp. 21⅞, ¾; Difered 6; Nap. 1. 93⅝; Sic. 91 Rom. L. 101¾; Certif. te Antw. 101.

Te Londen waren den 6den dezer genoteerd: gec. 95¼ met div. Ned. W. S. 2½ pCt. 54⅞; id. 5 pCt. 101¼, ½, ¾; Sp. 20⅝, ¾; Pass. 5⅞; Diff. 9⅞; Port. 5 pCt. 36¼; 3 pCt. 24¼; Braz. 80¼.

STAAT VAN VREDE.

Gedurende eene reeks van acht achtereenvolgende jaren is de algemeene Europesche vrede niet gestoord geworden; en toch is er zoo veel gebeurd dat men als voldoende brandstof tot het doen ontstaan van oorlog had kunnen aanmerken; maar het besef van noodzakelijkheid, behoefte naar rust ook na den langdurigen vrede sedert 1815, hebben het evenwigt doen overslaan, om, het ware dan ook ten koste van vernietiging van geliefkoosde stelsels en plannen, den algemeenen staat van vrede te bewaren. Wij, Nederlanders, hebben het meest geleden onder het in werking zijn van dat stelsel van wederzijdsche concessien, van dat betwist of toegestaan regt van interventie, al naar de onderscheidene belangen zulks medebragten; en wij hebben het magtige Noorden, schoon gewapend en gereed, echter toegeeflijkheid zien betoonen in verschillende omstandigheden aan de coalitie van het zuiden; en omgekeerd, zekere bereidvaardigheid en inschikkelijkheid bij de zuidelijke staten om aan den wensch van het noorden toe te geven; zoo als dit in geen vroeger tijdperk zoo zigtbaar voorkomt. Men heeft het evenwel niet enkel toegeschreven aan het besef van noodzakelijkheid, maar willen geduid hebben aan den invloed van meerdere verlichting en beschaving, waardoor de berekeningen des oorlogs niet tegen de zekere uitkomsten des vredes konden overgesteld worden. Doch indien dit als waarheid moest aangenomen worden, hoe valt dan dat gedrag te verklaren dier mogendheden, die zoo lang getrokken hebben met de Belgen tegenover een regtvaardig Vorst, die, getrouw aan eed en pligt, slechts werkzaam was om het geluk van alle zijne onderdanen te behartigen? Wat er ook de geheime drijfveeren van mogen geweest zijn, het laat zich aanzien als of de tuimelgeest, die zelfs de diplomatie aan zich cijnsbaar had gemaakt, dermate, dat zij daardoor wel niet geheel weggesleept, doch zigtbaar daardoor gewijzigd werd, nu ophoudt haren verderfelijken invloed uit te oefenen; en de tijd der erkentenis van regt en geregtigheid weder den evenaar besturen zal. Hoe komt het dan, dat men uit Duitschland het denkbeeld zou willen doen aannemen, als of de tijd nabij kwam, om andermaal op het slagveld den strijd tusschen beginselen voort te zetten? Wanneer het een oorlog van beginselen alleen was die tot het jaar 1815 gevoerd werd; waarvan die oorlog evenwel zoo het ons toeschijnt reeds van overlang het radicaal verloren had, om plaats te maken voor andere drijfveeren, waarom zou men dan nu in 1838 of later een strijd willen voeren met de wapenen, nu het toch in deze eeuw van verlichting genoeg toch bewezen is, dat het geweld wel dwingen maar niet overreden, overtuigen, kan? En waartoe die oorlog? Wanneer de duitsche vorsten niet in eigen ingewand wroeten, om, uit bejag naar meerder magt en uit toegevendheid jegens eene meer bevoorregte klasse van onderdanen, de gelijkheid van alle onderdanen weg te laten cijferen, en in plaats van regt en vrijheid in gelijke mate voor allen, te stellen privilegie en gunst; wanneer het noorden, uit te ver gedreven vrees voor de nieuwere begrippen, in stede van die te leiden, nuttig en dienstbaar aan elken staat te maken, die met geweld willen onderdrukken, en afweren met het zwaard, ofschoon zij door het verstand ingang vinden en in de harten wortelen, trots alle mogelijke pogingen van materiele kracht; dan is er ook oorlog te vreezen. Wij herhalen het hier, het is te hopen dat de conferentie der Noordsche Vorsten te Berlijn, dat het bezoeken van Keizer *Nicolaas* van den Zweedschen Koning; dat de te houden conferentie te Töplitz eer zal doen aan het hart en verstand der regeerders der Europesche volken; en dat zij toonen zullen, door de ondervinding voorgelicht, dat getrouwheid aan vaste beginselen, in verband gesteld tot de behoefte van elk volk en van den geest des tijds, die altijd voortgaat, het rigtsnoer hunner handelingen is en zijn zal voor het vervolg. Dat ook bij de aankleving der nieuwere begrippen een koning groot en geacht door allen, bemind bij zijne onderdanen wezen kan, daarvoor behoeven wij maar te wijzen op den Koning der Nederlanden; bij vastheid van ziel, kleeft hij getrouwheid aan de grondwet, en dus aan de bruikbare nieuwe staatsbegrippen aan; hij toont te staan op de hoogte zijner eeuw. Dat doorluchtig voorbeeld tracht ook *Lodewijk Philips* na te volgen; wie, met onbevooroordeelden geest, 's mans troonbeklimming voorbijziende, let op de manier, hoe Frankrijk onder zijne leiding geregeerd wordt; en hoe hij den door de revolutie verscheurden band tusschen dat land en de overige Europesche staten wederom heeft aangehecht en vastgemaakt; en hoe hij zelfs toont den vrede te begeren, en de practische staatkunde verre boven de ijdele theorien stelt: wie zal dan nog willen doen gelooven aan het waarschijnlijk uitbarsten van oorlog? Immers niemand.

*** Heden overleed alhier, in den gezegenden ouderdom van 90 jaren 9 maanden en 8 dagen, mijn zoo geachte als dierbare Vader de Heer JACOBUS JOSEPHUS HARTUNG. Was zijn levensloop lang en duurzaam, zijne deugden maakten Hem zulk een lang verblijf op aarde waardig, alwaar hij niet dan bestendig nuttig was en goed deed.

Dienende deze tot kennisgeving aan Bloedverwanten en Bekenden.

OOSTERHOUT, den 4. Julij 1838.

C. J. HARTUNG.

TE BREDA, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.